21979 - Nafile Orucunun Meşru Olduğu Günler

Soru

Nafile orucun meşru olduğu günler nelerdir? Ayda kaç gün tutulur? Haftanın hangi günleri tutulur? İftar ve sahur için en doğru zamanlama nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Nafile orucu meşruiyetinin hikmeti

Allah, hikmeti gereğince kullarına kendine yaklaşmaları için farz dışında birtakım nafile ibadetleri meşru kılmıştır. Bu nafileler, farz ibadeti türündendir. Yüce Allah bu nafilelere büyük mükafatlar vadetmiştir. Ebu Hureyre'nin nakline göre Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle demiştir: “Allahu Teala şöyle buyurdu: "Kulum bana kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevimli olan bir şeyle yaklaşamaz. Kulum bana nafile ibadetlerle de yaklaşmaya devam eder. Nihayet ben onu severim. Ben kulumu sevince de artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı mesabesinde olurum. Her ne isterse muhakkak onu kendisine ihsan ederim. Bana sığınmak isteyince de muhakkak kulumu korurum." (Buhari 6502)”

Nafile orucun çeşitleri:

Nafile oruçlar başlıca iki kısma ayrılır:

Birincisi:

Genel/Mutlak Nafile

Belirli bir zaman veya bir durumla sınırlı olmayan oruç türüdür. Böylece Müslüman, oruç tutulması yasaklanan günler haricinde senenin istediği gününde nafile oruç tutabilir. Yasaklanan günler ;

Ramazan/Fıtır bayramı ve Kurban Bayramının dört günüdür , (hacda kurban kesemeyenler hariç) Müslümanların bu günlerde oruç tutmaları haramdır. Ayrıca cuma günlerinde özellikle oruç tutmak da yasaklanmıştır. En faziletli nafile oruç şekli, gücü yetenler için bir gün oruç tutmak bir gün tutmamaktır. Hadiste şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah'a en sevimli namaz Davud'un kıldığı namazdır. Allah'a en sevimli oruç da Davud'un tuttuğu oruçtur. O gece yarısına kadar uyur, sonra kalkıp gecenin üçte birini ibadetle geçirir ve son altıda birlik vakitte de tekrar uyurdu. Orucu ise günaşırı tutardı." (Buhari 1131, Muslim 1159)

Faziletli olması daha önemli bir ibadeti kaçırmamasına bağlıdır. Zira başka bir rivayette şöyle geçer: "Bir gün tutar bir gün iftar eder ancak düşmanla karşılaştığında kaçmazdı." (Buhari 1977, Muslim 1159)

İkincisi:

Mukayyet/Belirli Nafile

Bu nafile türü, genel/mutlak nafileden daha faziletli olup ikiye ayrılır:

1-Şahsın durumuna bağlı olması. Örnek: Evliliğe güç yetiremeyen genç.

Abdullah b. Mesud r.a şöyle dedi:

Biz Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile birlikte hiçbir şeyi bulunmayan gençler idik. Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize şöyle buyurdu:

"Ey gençler topluluğu! Sizden evlenebilecek olanlar evleniversin. Çünkü o gözü haramdan daha çok alıkoyar, ferci daha çok himaye eder. Gücü yetemeyen kimse oruç tutmaya baksın. Çünkü oruç onu korur." (Buhari 5066, Muslim 1400)

Bir kimse bekar ise oruç tutması daha da ehemmiyet kazanır. Arzular arttıkça belli bir gün olmaksızın oruç onun hakkında daha da gerekli olur.

2-Belirli bir zamanla sınırlı olan oruçlardır. Haftalık, aylık ve senelik olabilir.

-Haftalık olan oruçlar her pazartesi ve perşembe günleridir:

Aişe (r.a)'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: "Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem pazartesi ve perşembe günlerini oruçla geçirmeye dikkat eder ve önemserdi." (Nesai 2320, Elbani Sahih el Cami el Sağir 4897)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e pazartesi ve perşembe orucu sorulduğunda şöyle dedi: "O iki günde ameller alemlerin Rabbi'ne arz edilir, benim amelimin oruçlu halde iken arz edilmesini severim." (Nesai 2358, İbn Mâce 1740, Ahmed 8161, Elbani Sahih el Cami 1583)

Pazartesi orucu sorulduğunda Rasulullah s.a.v şöyle dedi: "Bu günde doğdum ve bu günde bana vahyedildi." (Muslim 1162)

-Aylık olan oruçlar ise her aydan üç gün tutmaktır.

Ebu Hureyre radiyallahu anh şöyle demiştir: "Dostum (Resûlullah s.a.v.) bana üç şeyi tavsiye etti, ben ölünceye kadar bunları bırakmam: Her aydan üç gün oruç tutmak, Duha namazı kılmak, vitir namazını kılınca uyumak. (Yani vitri kılmadan uyumamak)" (Buhari 1178, Muslim 721)

Söz konusu üç günün hicri ayların ortasında Eyyam el Bid olarak tanınan günler olması mustehaptır.

Ebu Zer r.a şöyle dedi: "Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bana şöyle dedi: "Bir ayda oruç tutacağın zaman on üç on dört ve on beşinci günleri tut." (Nesai 2424, İbn Mâce 1707, Ahmed 210, Elbani Sahih Cami el Sağir 673)

-Senelik oruçların bazıları belirli, bazıları ise dönemseldir.

Belirli günler şöyledir:

1-Aşure günü , Muharrem ayının onuncu günüdür.

İbn Abbas r.a. şöyle demiştir: Nebi Sallallahu aleyhi ve Sellem'in, diğer günlerden faziletli bulduğu hiçbir günde Aşure orucuna devam ettiği gibi oruca devam ettiğini görmedim. (Buhari 2006,

Muslim 1132) Ayrıca Yahudilere muhalefet açısından Aşure gününden önce veya sonrasında da bir gün oruç tutulması sünnettir .

2-Arefe günü , Zilhicce ayının dokuzuncu günüdür. Bu günü oruçla geçirmek Arefe gününde hacda olmayanlar için mustehaptır.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: “Her aydan üç gün, bir de ramazandan ramazana oruç tutmak yok mu? İşte bu bütün senenin orucu demektir. Arefe gününün orucunu Allah'ın o günden önceki sene ile o günden sonraki senelerin günahlarına kefaret olacağına umarım. Aşure günün orucunu ise Allah'ın o günden önceki senenin günahlarına kefaret kılacağını ümit ederim.” (Muslim 1162)

Dönemsel oruçlar ise şöyledir:

Şevval ayı: Şevval ayından altı gün oruç tutmak sünnettir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Kim, Ramazan orucunu tutar, sonra ona Şevval'den altı gün eklerse (Şevval'den de altı gün oruç tutarsa), bütün sene oruç tutmuş gibi olur." (Muslim 1164) daha fazla bilgi için (7859) nolu sorunun cevabına bakınız.

Muharrem ayı : Bu ayda mümkün olduğunda oruç tutulur. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Ramazan’dan sonra en faziletli oruç, Allah'ın Muharrem ayı orucudur. Farz namazlarından sonra en faziletli namaz ise, gece namazıdır.” (Muslim 1163)

Şaban ayı : Aişe r.a şöyle demiştir: Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem öyle oruç tutardı ki "Artık oruçsuz zaman geçirmeyecek." derdik. Bazen de öyle bırakırdı ki "Bir daha oruç tutmayacak." derdik. Resulullah'ın Ramazan ayı dışında tüm ayı oruçlu geçirdiğini görmedim. Şaban ayından daha çok oruç tuttuğunu da görmedim.” (Buhari 1969, Muslim 1156)

Hayır ve sevap dileyen Müslümanın oruç nafilelerinin büyük faziletinin farkına varması gerekir. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Her kim Allah yolunda bir gün oruç tutarsa Allah onun yüzünü cehennemden yetmiş yıl kadar uzaklaştırır.” (Nesai 2247, Elbani Sahih Sünen Nesai 2121)

Allah bizi cehennemden uzaklaştırdıklarından eylesin.

Sahur ve İftar için doğru zamanlama

Doğru zamanlama orucun tarifinde geçtiği gibidir: “Yeme, içme ve diğer orucu bozan şeylerden fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar Allah’a kulluk amacıyla uzaklaşmaktır”. Yüce Allah şöyle dedi: “Şafağın aydınlığı gecenin karanlığından ayırt edilinceye (tan yeri ağarıncaya) kadar yiyin, için. Sonra da akşama kadar orucu tam tutun.” (Bakara 187) Böylece fecrin doğuşundan itibaren güneşin batışına kadar tüm yeme, içme vb. orucu bozan hususlardan sakınır. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Gece bu taraftan geldiği, gündüz sona erdiği ve güneş battığı anda oruçlunun orucu sona erer.” (Buhari 1818, Muslim 1841)

Sahur vakti ile ilgili alimlerin cumhuruna göre gece yarısından fecrin doğuşuna kadardır. Orucun tehlikeye girmesinden endişe edilmediği müddetçe sahuru ikinci fecrin doğuşuna kadar ertelemek sünnettir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “İftarı erken yapın, sahuru ise erteleyin.” (Taberani, Elbani Sahih el Cami 3989)

Sahurdan amaç, orucu tutmaya güç elde etmektir. Fecrin doğuşuna yakın oldukça oruçluya daha fazla destek sağlar. Allah bizi kendi şeriatına uyanlardan eylesin peygamberimiz Muhammed’e salat ve selam olsun.

En iyisini Allah bilir.